

Ikt. sz.: FFB-40/6-3/2016.

FFB-2/2016. sz. ülés
(FFB-39/2014–2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Fenntartható fejlődés bizottságának**
2016. április 4-én, hétfőn 9 óra 40 perckor
az Országház főemelet 37. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása	5
Az azbesztmentesítéssel kapcsolatos intézkedések bevezetéséről szóló H/9587. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)	5
<i>Sneider Tamás szóbeli kiegészítése</i>	5
<i>Hozzászólások</i>	8
<i>Sneider Tamás reflexiója</i>	10
<i>Határozathozatal</i>	10
EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS - Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az 1829/203/EK rendeletnek a tagállamok számára a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok területükön való felhasználásának korlátozása, illetve megtiltására biztosított lehetőség tekintetében történő módosításáról (Bizottsági vélemény kialakítása a HHSZ 140. § (4) bekezdése alapján)	11
<i>Kőrösi Levente tájékoztatója</i>	11
<i>Dr. Darvas Béla tájékoztatója</i>	12
<i>Hozzászólások</i>	14
<i>Kőrösi Levente válasza</i>	15
<i>Dr. Darvas Béla válasza</i>	16
<i>Határozathozatal</i>	17
Egyebek	17
Az ülés berekesztése	18

Napirendi javaslat

1. Az azbesztmentesítéssel kapcsolatos intézkedések bevezetéséről szóló határozati javaslat (H/9587. szám)
(Sneider Tamás és Kepli Lajos (Jobbik) képviselők önálló indítványa)
(Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)
2. EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS - Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az 1829/2003/EK rendeletnek a tagállamok számára a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok területükön való felhasználásának korlátozása, illetve megtiltására biztosított lehetőség tekintetében történő módosításáról [COM (2015) 177; 2015/0093 (COD)]
(Bizottsági vélemény kialakítása a HHSZ 140. § (4) bekezdése alapján)
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Sallai R. Benedek** (LMP), a bizottság elnöke
Bencsik János (Fidesz), a bizottság alelnöke

Dr. Turi-Kovács Béla (Fidesz), a bizottság alelnöke
Bartos Mónika (Fidesz)
Manninger Jenő (Fidesz)

Helyettesítési megbízást adott

Dankó Béla (Fidesz) dr. Turi-Kovács Bélának (Fidesz)
Simonka György (Fidesz) Manninger Jenőnek (Fidesz)
Varga Gábor (Fidesz) Bencsik Jánosnak (Fidesz)

Meghívottak

Hozzászólók

Sneider Tamás (Jobbik) országgyűlési képviselő
Kőrösi Levente főosztályvezető-helyettes (Földművelésügyi
Minisztérium)
Dr. Darvas Béla elnök (GMO-Kerekasztal)

A bizottság titkársága részéről

Hatvani Szabolcs, a bizottság munkatársa

(Az ülés kezdetének időpontja: 9 óra 40 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképeség megállapítása, a napirend elfogadása

SALLAI R. BENEDEK (LMP), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Szép jó napot kívánok mindenkinek! Nagy tisztelettel köszöntöm a bizottság tagjait, megjelent vendégeinket és mindazokat, akik figyelemmel kísérik bizottságunk munkáját.

Tisztelettel elnézést kérünk az időpontcsúszásért, hogy 9 óra 30-kor nem tudtam megkezdeni az ülést. Megállapítom, hogy most szavazatképes a bizottság. Megkezdhetjük az ülést. Már is tájékoztatom a helyettesítésekről a jegyzőkönyvet. Mielőtt azonban erre sor kerül, tájékoztatom a napirendről a bizottság tagjait.

Első napirendi pontként az azbesztmentesítéssel kapcsolatos intézkedések bevezetéséről szóló határozati javaslat megtárgyalására kerül sor, amely a parlament informatikai hálózatán a H/9587. szám alatt érhető el. Sneider Tamás, az Országgyűlés alelnöke, illetve Kepli Lajos képviselőtársunk és bizottsági tagtársunk azok, akik önálló indítványként benyújtották ezt. A képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről kell döntenünk. Második napirendi pont az egyeztetési eljárás, amely az Európai Parlament és Tanács rendeletével kapcsolatban zajlik, az 1829/2003. számú európai közösségi rendeletnek a tagállamok számára a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok területükön való felhasználásával kapcsolatos korlátozásával, illetve megtiltásával biztosított lehetőségek tekintetében történő módosításáról kell hogy véleményt alakítsunk ki. Ez a házszabály 140. §-ának (4) bekezdése alapján az egyeztetési eljárásban való kötelezettsége a bizottságnak, amelyet majd az Európai ügyek bizottsága fog összegezni. Így a múlt heti üléshez hasonlóan Hörcsik Richárd elnök úrhoz fogjuk továbbítani a véleményt. A harmadik napirendi pontként az egyébek kerül megtárgyalásra.

Akkor tájékoztatom a bizottság tagjait, hogy Dankó Béla képviselő úr jelezte távollétét, dr. Turi-Kovács Béla alelnök úr helyettesíti. Simonka György képviselő úr jelezte távollétét, őt Manninger Jenő képviselő úr helyettesíti, illetve Varga Gábor képviselőtársunk jelezte távollétét, őt Bencsik János alelnök úr helyettesíti. Ennek megfelelően a bizottság szavazatképes, így a bizottsági ülést megnyithatom.

Kérdezem, hogy a napirendi javaslattal kapcsolatban a bizottság tagjainak van-e észrevétele vagy hozzászólása. *(Senki sem jelentkezik.)* Megállapítom, hogy nincs ilyen. Ezért kérem, hogy aki támogatja a napirendet, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy egyhangúlag elfogadta a bizottság. Köszönöm szépen.

Az azbesztmentesítéssel kapcsolatos intézkedések bevezetéséről szóló H/9587. számú határozati javaslat (Döntés képviselői önálló indítvány tárgysorozatba vételéről)

Ennek megfelelően megkezdjük az első napirendi pont megtárgyalását. Felkérem Sneider Tamás alelnök urat, hogy az önálló képviselői indítvány tárgysorozatba vételével kapcsolatban ossza meg gondolatait a bizottság tagjaival, és mutassa be az indítványát.

Sneider Tamás szóbeli kiegészítése

SNEIDER TAMÁS (Jobbik) előterjesztő: Köszöntöm elnök urat, köszöntöm képviselőtársaimat.

Az azbeszttel kapcsolatos határozati javaslat személy szerint azért az én nevemhez köthető, mert a saját lakókörnyezetem is szenved ettől a problémától, illetve az a választási körzet, ahol én magam is elindultam két évvel ezelőtt, Lőrinci, Hatvan környéke gyakorlatilag az egyik legsúlyosabban fertőzött terület azbeszt szempontjából.

Tudjuk jól, önök biztosan nagyon is jól tudják, hogy ott volt egy komolyabb azbesztmentesítési akció az elmúlt időszakban, amelynek során a gyár területe, ahol az azbesztet előállították, illetve az azbesztbetont készítették, rekonstrukció alá került az állam költségén, hiszen a magáncég, akinek privatizálta az állam, nem foglalkozott vele, otthagyta a gyárat, lerombolta. Végül is közel egymilliárd forintos összegért kellett eltakarítani az ott lévő veszélyes hulladékot. Ez a dolog megtörtént, és ennek nyilván mindenki örült, viszont az azbesztkérdés egy országos probléma, hiszen az azbeszt a különböző építési anyagokkal, különböző egyéb vegyületekkel szinte mindenhol szennyez Magyarország területén. Mint ahogy egyébként, hozzá kell tennem, az Európai Unió területén is ez egy komoly probléma, és több irányelv is született az Európai Unióban azzal kapcsolatban, hogy hogyan kell kezelni, milyen irányelveket határoznak meg az uniós tagok számára Brüsszelből.

Szerintem ez egy nagyon jó, komoly szakmai határozati javaslat, amelyet sikerült letenni, igyekeztem. Direkt nem politikai szándékkal készítettük ezt, hiszen itt tényleg fontos dologról van szó. Biztos azt is tudják többen, hogy már sajnos nem egy halálos eset történt, főleg a mi környékünkön. Fiatalok, fiatal családos emberek haltak meg az azbesztnak köszönhetően. Ezt orvosi diagnózis is megállapította. De nagyon sokan betegek, és folytatódik ez a történet.

A lényeg talán ott fogható meg, hogy az azbeszt szinte mindenhol megtalálható, gondoljunk csak például a palára, amely számos ház tetején ott található Magyarországon. Ez is azbeszttermék. Ezt a szennyeződést el kellene tüntetni, minél hamarabb nyilvánvalóan akár az egész ország területéről, de mindenképpen nagyon nagymértékben csökkenteni kellene. Jelen pillanatban van egy olyan szabályozás, amely veszélyes anyaggá minősíti ezeket a termékeket. Ez rendben is van természetesen, csak ez azzal jár, hogy amikor egy magánszemély úgy dönt, hogy a háza tetején a palát cserépre vagy bármi más egyéb tetőfedő dologra cseréli ki, akkor a bontás és a szállítás költsége többszöröse annak, mintha egy normál háztetőt akarna kicserélni, hiszen veszélyes hulladék, a négyszeresét kell kifizetni a lerakás esetében is egy magánszemélynek. Ennek köszönhetően sajnos az történik szerte Magyarországon, hogy ezt a hulladékot sokan nem szállítják el, esetleg beföldelik egy gödörbe, vagy éppen csak kiszállítják valahova a határba, és leszórják az ilyen törmelék, ami természetesen tovább fog szennyezni, innentől kezdve szinte teljesen ellenőrizhetetlen mértékben.

Külön meg kell jegyezni, hogy a mi környékünkön, a Mátraalján, Hatvan, Lőrinci környékén nagyon sok külterületi illegális szemétklerakó is van, amely azbesztet tartalmaz. Igazából fel kellene térképezni ezeket a hulladéklerakókat, erre is tesz egyébként ez a határozati javaslat megfelelő megoldási javaslatokat. Tehát summa summarum, nem akarom nagyon ragozni az azbeszt veszélyességét, hiszen az Európai Unió is ezt jól látja, három ilyen irányelvet is elfogadott ezzel kapcsolatban. Azt szeretnénk, ha ezek az irányelvek átkerülhetnének a magyar jogba. Sajnos ez idáig ez nem történt meg. Végigmegyek csak nagyon röviden a három javaslaton. Az a) pontban azt javasoljuk, amit már előzőleg elmondtam, hogy ezt a különbözeti díjat, ami a bontás után a szemétszállítás esetében keletkezik, a magyar állam fedezze. Ezzel gyakorlatilag nem kerülne többletköltségbe, főleg a magánszemélyeknek ennek a bontása és így nem lenne érdekelt abban, hogy más úton-módon tüntesse el a bontási törmelék egy magán-ingatlantulajdonos.

Erre szeretnénk egy alapot létrehozni, ezt tartalmazza a b) pont. Ez az alap nemcsak ezt finanszírozná, hanem azokat a kutatásokat is, amelyek leginkább az ilyen illegális lerakókat térképezné fel, ahol nagyobb mennyiségben azbesztszennyeződést lehet találni. Harmadrészt pedig a megbetegedések utáni kártérítéseket rendezné, ami Magyarországon sajnos egyáltalán nem működik. Azzal a jogász hölggyel is felvettük a

kapcsolatot, aki leginkább foglalkozik ezzel a területtel. Mondta, hogy iszonyú szélmalomharcot kell vívni azért, hogy az orvosi diagnózis alapján teljesen egyértelmű megbetegedés miatt elhunyt vagy megbetegedett személyek valamilyen típusú kártérítést kapjanak, vagy a családjaikat, a kiskorú gyermekeiket megillessze ez a lehetőség. Eddig egyelőre erre nincs lehetőség, ezt meg kellene könnyíteni. Majd egyébként én erre még Btk.-módosítást is szeretnék benyújtani az elkövetkező időszakban, hogy könnyebb legyen, mert most Magyarországon majdhogynem a lehetetlenség kategóriája jelen pillanatban.

Harmadikként a c) pontban, amiről ugyancsak beszéltem, az EU-s irányelvek átvételéről lenne szó, a magyar jogrendszerbe kellene átvenni. Hozzá kell tennem, mondhatnám, politikamentesen, hogy MSZP-, Fidesz-kormányok voltak eddig, de egyik kormányzat sem foglalkozott ezzel a kérdéskörrel, nem tett semmilyen lépést. Egyébként '87-ben még az EGK idején, illetve 2009-ben és 2015-ben készültek ilyen irányelvek, mint ahogy egyébként látható is az indoklásban.

Halkan még hozzátenném, hogy az Európai Uniótól is lehet forrásokat kapni az azbesztmentesítésre. Sajnos ezt Magyarország nem vette komolyan, ezzel nem foglalkozott, ilyen irányú operatívprogram-pontok nem készültek, amit nagyon sajnálunk, hiszen ezek már gyakorlatilag véglegesítve vannak. De ettől függetlenül érdemes megnézni, hogy még van-e valamilyen lehetőség átcsoportosításra az uniós támogatásokon belül ilyen területre. Tehát jelentős részben nem is a magyar államot terhelné, ha a kormányzat, a megfelelő minisztérium ezzel az üggyel foglalkozna.

Summa summarum: ennyi a határozati javaslat lényege. Azért kérem a támogatását annak, hogy a kormány elé kerülhessen a javaslat, hiszen itt az Országgyűlésnek nincs jogalkotási lehetősége jelen pillanatban, mert rendeleti szintű módon vannak ezek az azbeszttel kapcsolatos szabályok is megfogalmazva. Ezért lehet igazából csak egy határozati javaslattal élni, hozzáteszem, mert talán abból a szempontból könnyebb, hogy a kormányzat kezét önmagában nem köti meg oly mértékben, talán még változtatni is lehet és nyilván összegekről nem is írtunk benne, semmilyen összeget nem határoztunk meg arra, hogy mit lenne érdemes e területre fordítani. De úgy gondolom, mindenképpen erkölcsi kötelessége a magyar államnak, hogy változtasson ezen. Ez mindnyájunk környezetét rombolja. Ha valakinek a szomszédságában van egy palatető, és azt majd bontani fogják, akkor lehet, hogy esetleg utána épp ő maga kap egy kis szövetkét a tüdejébe, amelynek köszönhetően akár a legsúlyosabb dolog is előfordulhat. Ezért kérem a kormánypárti képviselőtársaimat, hogy bátran nyomjanak igent, hiszen azzal még semmilyen kötelezettséget nem vállal gyakorlatilag a magyar parlament, de fontos és véleményem szerint kimondottan szakmai javaslatot sikerült letenni. Köszönöm szépen, hogy meghallgattak.

ELNÖK: Köszönöm szépen a felvezetést. A hozzászólások kör végén lesz lehetősége még reagálni.

Megnyitom a vitát. A bizottsági tagtársaimat kérdezem, hogy a témában milyen hozzászólás, vélemény merül fel. *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben konkrétan nincs ilyen, megkérem Bencsik János alelnök urat, hogy vegye át az ülés vezetését, hogy szót tudjak kérni.

(Az ülés vezetését Bencsik János, a bizottság alelnöke veszi át.)

ELNÖK: Sallai úr a szó!

Hozzászólások

SALLAI R. BENEDEK (LMP), a bizottság elnöke: Köszönöm szépen. A magam részéről szeretném megköszönni Sneider Tamás és Kepli Lajos képviselő uraknak, hogy idehozták ezt a témát. Magam részéről környezetpolitikusként szinte szégyellem, hogy nem tettem meg ezt hamarabb. Magyarországon az egyik legsúlyosabb környezet-egészségügyi kérdéstről van szó, az azbeszt belégzése gyakorlatilag már kis mennyiségben és rövid kitettséggel is nagyon súlyos betegségek kialakulásához vezethet.

Szeretném elmondani az előterjesztés kapcsán, hogy valamilyen szinten megtisztelő azért is itt lenni, hiszen itt ül mellettem dr. Turi-Kovács Béla, aki miniszterként 2001. január 1-jétől betiltotta a legtöbb azbesztet tartalmazó termék forgalmazását Magyarországon. Az ő minisztersége alatt kezdődött el 2002-ben a nemzeti azbeszteltávolítási program, amely mintegy 120 ezer négyzetméter azbeszttartalmú szigetelés eltávolítását tűzte ki célul 2012-ig. Sajnos ez a program forráshiány miatt 2006-ban állt le, és azóta nem sikerült újraindítani az ezzel kapcsolatos forrásokat annak ellenére, hogy gyakorlatilag már a 41/2000. (II. 20) közös rendeletben az egészségügyi és környezetvédelmi minisztérium elrendelte a gyártás és az alkalmazás korlátozását. Tehát '82-ben, nagyon régen tiltották be és '92-re minden forgalmazás is tilos Magyarországon.

Szeretném még elmondani azt is, hogy nagyon-nagyon jók az adatok, amelyek az Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség honlapján elérhetők. Gyakorlatilag ma tudjuk konkrétan azt, hogy Magyarországon a beépített mennyiség 400-450 ezer négyzetméterre becsülhető, és ebből a lakóépületek mintegy 176 ezer négyzetméterre tesznek ki. Ha nem veszi tiszteletlenségnek Bencsik János alelnök úr, képviselőtársam, csak felhívom a figyelmet arra, hogy a főfelügyelőség ismeretei alapján azbesztszennyezéssel a legsúlyosabban érintett régiók Közép-Dunántúlon vannak, Tata, Tatabánya környékén. Emellett Esztergom, Nyergesújfalu, Komárom, Ajka, Pétfürdő, Oroszlány, Veszprém és Dél-Dunántúlból Siófok azok, amelyek a legsúlyosabban és leginkább veszélyeztetettek. Tehát az, hogy az ott élő országgyűlési képviselőnek környezet-egészségügyi szempontból az ott élők védelme érdekében meg kell tenni lépéseket, számomra nem kérdéses.

Sajnos nagyon komoly költségről beszélünk. A korábbi álláspontja ennek a programnak az volt, hogy 12-15 milliárd forint lenne Magyarországon az, hogy minimum a háztartásokban mindenhol el lehessen távolítani, és lehessen támogatni ezt a cserét. Teljes mértékben egyetértek azzal, amit Sneider alelnök úr, képviselőtársam elmondott. Gyakorlatilag a hulladékmentesítéssel kapcsolatos költségek nem kerülnek többre, mint a rák kezelésének társadalombiztosítási költségei. Ezt a költséget így vagy úgy a magyar társadalom megfizeti. Meg lehet fizetni úgy, hogy megelőzzük a problémát, és nem hagyjuk, hogy rákos megbetegedések jöjjenek létre és lehet úgy, hogy egészségügyi ellátásként próbáljuk kezelni ezt a problémát a cső végén, ami rendkívül rossz és hibás megközelítés lenne.

Mindezek alapján szeretném tájékoztatni az előterjesztőt és a bizottságot, hogy a frakciónk messzemenőig támogatja az előterjesztést. Ha a tárgysorozatba vétel sikerül, amihez sok sikert kívánok, és bízom benne, hogy ez megtörténik, abban az esetben majd módosításként szeretnénk azt elérni, hogy a c) pontban ne csak az EU-s irányelvek átültetésére kerüljön sor, mert gyakorlatilag Magyarországon a nemzeti azbeszteltávolítási program megújítása legalább ennyire fontos lenne. Ez az irányelvtől függetlenül Magyarországon zajlott már korábban és ennek részeként pótolni kell gyakorlatilag a végrehajtás hatékony megvalósítását akadályozó szabályozási hiányosságokat is, tehát a magyar jogalkotónak is van ez ügyben feladata. Mindenképpen felül kell vizsgálni az azbesztszennyeződések miatt károsult személyek

kártalanítási lehetőségét, amit az első irányelv ugyan tartalmaz, de mégis fontos, hogy azon túlmutatóan is szülessen Magyarországon ezzel kapcsolatos intézkedési rendszer.

Nagyon bízom benne, hogy mindezek miatt élvezni fogja a kormánypártok támogatását is ez, nem beszélve az ügy történetének vonatkozásairól. Tehát kérem én is a kormánypárti képviselőtársaimat, hogy a tárgysorozatba vétellel segítsék ezt az ügyet. Meglesz a lehetősége a kormánypártnak, hogy a tárgysorozatba vételt követően minden további nélkül a határozati javaslat vitája során egyéb módosításokkal, javaslatokkal saját meggyőződésük szerint módosítsák a javaslatot. Erre kérem nagy tisztelettel a bizottsági tagtársaimat. Köszönöm szépen a szót.

ELNÖK: Az elnöki feladatokat visszaadom Sallai úr számára.

(Az ülés vezetését Sallai R. Benedek, a bizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Dr. Turi-Kovács Béla: Ha nincs más, akkor most jelentkezem!)* Igen, dr. Turi-Kovács Béla alelnök úr.

DR. TURI-KOVÁCS BÉLA (Fidesz), a bizottság alelnöke: Egyrészt egy részletkérdésben szeretném az elnök urat pontosítani. A 2001-es és akkor elindult megoldási indítványok, javaslatok az első Orbán-kormány idején születtek, már csak azért is, mert bizottságon keresztüli indítvány volt ez annak idején, és egy helyes indítvány volt.

A mostani határozattal kapcsolatban csak azért nem tudok támogató szavazatot leadni, mert teljesen igaza van a javaslattevőnek, hogy a joghierarchián belül kifejezetten a kormány rendelete az, amely irányadó lehet egy adott helyzetben. *(Bartos Mónika megérkezik.)* E tekintetben pedig az én meggyőződésem szerint csak általános indítványokat érdemes és lehet tenni, hiszen ennek a javaslatnak olyan költségvetési kihatásai is vannak, amely költségvetési kihatásokat nem tudjuk most mérlegelni. Következésképpen azt gondolom, hogy az a helyes országgyűlési határozati javaslat lehetséges, amely felhívja a kormány figyelmét erre a problémára és megoldást kér a kormánytól kormányrendeletben. Ugyanis az a helyzet, hogy a törvényhozónak nem lesz módja arra, hogy olyan törvényt alkosson, amely törvény akármilyen formában is kötelezné a kormányt ebben a tekintetben. Tehát a szándékot értem és nagyra értékelem, csak az az érzésem, hogy nem lehet célravezető. Ez okból gondolom azt, hogy a magam részéről tartózkodni fogok a szavazásnál.

ELNÖK: Köszönöm szépen, alelnök úr. Bencsik János alelnök úrnak adom meg a szót.

BENCSIK JÁNOS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Sneider képviselő úr egy valós problémára hívja fel a figyelmet az előterjesztésével. Valóban igaz, ahogy az elnök úr is utalt rá, hogy a választókerületem az egyik leginkább érintett térség az azbesztszennyezéssel, elsősorban lakosságot érintő azbesztszennyezéssel kapcsolatos kérdésekben. Teszem hozzá, hogy az elmúlt években Tatabánya városában a közintézmények azbesztmentesítésére sor került, és 500 lakás teljes körű azbesztmentesítése is megvalósult, ezzel a probléma harmadát kezelni lehetett.

Két héttel ezelőtt, amikor a miniszterelnök úr Tatabányára látogatott a „Modern városok” program keretében, a város polgármesterével felvetettük e probléma súlyát, súlyosságát. Jeleztük, hogy éppen a 2001-ben elindított azbesztmentesítési programnak köszönhetően egy jelentős pénzügyi támogatásban is részesült akkor a

város, és a 2000-es esztendő első évtizedének közepén sikerült elvégezni ennek az 500 lakásnak az azbesztmentesítését. Az volt a tapasztalatunk, hogy akkor lehet megmozdítani lakókat, lakóközösségeket, ha egy jelentős állami anyagi ösztönzés is ott áll mögötte. A miniszterelnök úr arra tett ígéretet, hogy a kormányzati kollégák, a szakminisztérium megvizsgálja ennek az ösztönzőrendszernek a kialakítási lehetőségét. Az elmúlt napok visszajelzése alapján mondhatom, hogy a szakminisztériumban érdemben elkezdtek foglalkozni ezzel a kérdéssel. A magam részéről éppen ezért, bár egyetértek, és nagyon szépen köszönöm, hogy a bizottság szintjén is a probléma pozicionálásra került jobbikos képviselőtársaink részéről, ugyancsak tartózkodni fogom a szavazásnál.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Örömmel hallottam azokat az előrelépéseket, amelyekkel a szakminisztérium foglalkozik. Véleményem szerint a határozati javaslat erősítheti ezt a folyamatot, és segítheti ezt, hiszen gyakorlatilag erre kéri meg a kormányzatot. Ennek ellenére bízom benne, hogy a határozattal tudnánk ezt ösztönözni, segíteni, és talán egy plusznyomást helyezhetnénk a kormányra. A Földművelésügyi Minisztériumon nagyon sok feladat és nyomás van napjainkban és ebből adódóan, azt gondolom, nagyon sokat jelentene, ha a bizottság véleményét formálna ez ügyben, és segítené, hogy ez a feladatok élére kerüljön.

Kérdezem a bizottság tagjait, hogy ki az, aki még e napirendi pont keretében hozzá kíván szólni. *(Senki sem jelentkezik.)* Megállapítom, hogy nincs ilyen. Sneider Tamás képviselőtársamnak adom meg a szót.

Sneider Tamás reflexiója

SNEIDER TAMÁS (Jobbik) előterjesztő: Köszönöm szépen a hozzászólásokat. Örülök, hogy sikerült, ha nem is vitát, mert vitáról igazából nem volt szó, de beszélgetést folytatni erről a nagyon fontos témáról.

Egy dologban szeretnék csak helyesbíteni, nehogy félreértés legyen. Amikor arról beszéltem, hogy a Fidesz és az MSZP idején nem történt előrelépés, én az uniós időszakot értettem ez alatt. Két hétéves uniós költségvetési időszak volt, és egyikben sem léptünk előre, hogy uniós forrásokat tudtunk volna lehívni. Külön köszönöm én is Turi-Kovács Bélának, hogy legalább elindult egy ilyen folyamat annak idején, és volt egy komolyabb mértékű azbesztmentesítési időszak. Csak annyit tennék hozzá, hogy szerintem ez a határozati javaslat kimondottan általános érvényű, összegeket nem tartalmaz, a kormányzat dönthet, hogy mikor, hogyan kívánja ezt megvalósítani. Hallhattuk egy nagyon jó felvezetésben az elnök úr részéről sok adattal, hogy körülbelül milyen összegről lenne szó, amiből Magyarországon meg lehetne oldani ezt a problémát. Nyilván gyanítom, hogy nem egyik évről a másikra lehetne ekkora összeget ráfordítani, de látszik, hogy összességében néhány évre elhúzva egy ilyen programot, azért nem rengetné meg a magyar költségvetést egy ilyen probléma.

Tehát azt kérem, hogy ezt a tartózkodást még gondolják át képviselőtársaim, mert véleményem szerint ez a kormányra nem ró semmilyen rendkívüli kötelezettséget. Mire egy ilyen határozati javaslat oda kerül, hogy egyáltalán vita legyen róla, lehet, hogy éppenséggel hatályát veszti, mert a kormányzat megteszi azokat a lépéseket, amelyeket kell, akkor akár vissza lehet vonni, és nagyon örülnék annak, ha ez így történhetne. Köszönöm szépen.

Határozathozatal

ELNÖK: Én is köszönöm szépen. A bizottság tagjai részéről nem látok további hozzászólási szándékot. Ezért kérem a bizottság tagjait, hogy szavazzunk.

Kérem, hogy aki a tárgysorozatba vételt támogatja, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Egy támogatás. Ki az, aki nem támogatja a tárgysorozatba vételt? *(Senki*

sem jelentkezik.) Nincs ilyen. Ki az, aki tartózkodik a véleménynyilvánítástól? (Szavazás.) Megállapítom, hogy 7 tartózkodással a bizottság sajnos nem vette tárgysorozatba a határozati javaslatot.

Köszönöm szépen az előterjesztést alelnök úrnak.

EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS - Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az 1829/2003/EK rendeletnek a tagállamok számára a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok területükön való felhasználásának korlátozása, illetve megtiltására biztosított lehetőség tekintetében történő módosításáról (Bizottsági vélemény kialakítása a HHSZ 140. § (4) bekezdése alapján)

Ezzel áttérünk a második napirendi pontra. Ennek kapcsán köszöntöm Darvas Béla professzor urat, a GMO-Kerekasztal vezetőjét, aki felvezető előterjesztőként fogja segíteni a munkánkat, a kerekasztal munkájáról és álláspontjáról tájékoztatja a bizottságot. Illetve tisztelettel köszöntöm a Földművelésügyi Minisztériumból Kőrösi Levente főosztályvezető-helyettes urat, aki segíti a munkánkat.

Elnézést kérve a professzor úrtól elsőként meg kell adnom a szót az FM-nek, hogy főosztályvezető-helyettes úr tájékoztathasson a kormány álláspontjáról, hogy elmondhassa, a benyújtott határozati javaslattal egyetért-e, támogatja-e, illetve milyen javaslatai vannak a bizottság számára.

Kőrösi Levente tájékoztatója

KŐRÖSI LEVENTE főosztályvezető-helyettes (Földművelésügyi Minisztérium): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Engedje meg, hogy picit messzebről kezdjem. 2014 végén született politikai megállapodás arról a javaslatról, amit négy és fél évig tárgyaltunk az Európai Unióban, amely a génmódosított fajták köztermesztésével volt kapcsolatos. A javaslat során a magyar elnökség alatt Magyarország ezt a kérdést prioritásként kezelte, és nagyon sokat tett a magyar kormány azért, hogy egy végső megállapodás szülessen ebben a kérdésben, amely 2014 végén meg is született. 2015-ben Magyarország volt az első, aki átültette a nemzeti jogrendjébe ezt, ami lehetőséget biztosít a tagállami döntésre ezen növények termesztése kapcsán. Az elsők között éltünk is az ez által biztosított lehetőséggel, amelynek az eredménye, hogy Magyarországon GMO-t köztermesztésbe vonni a jövőben sem lehet, hiszen minden engedélyezés előtt álló GMO kapcsán az engedélykérelmek területi hatálya módosítva lett, és Magyarország területére nem terjedt ki. Azt gondolom, ez hosszú távú biztosíték arra, hogy Magyarországon ilyen növények ne kerülhessenek köztermesztésbe.

Az a javaslat, amelyről most beszélünk, a GMO-k takarmányként, illetve élelmiszerként való felhasználásáról szól. Az Európai Bizottság 2014-es hivatalba lépésekor a munkaprogramjában meghirdette, hogy meg kívánja reformálni a GMO-kra vonatkozó engedélyezési rendszert. Ennek keretében nyújtották be 2015. április 22-én ezt a javaslatot, amely az 1829/2003-as EU rendelet módosítását irányozta elő. Hasonlóan a köztermesztési javaslathoz, ez is lehetőséget biztosítana a tagállamoknak arra, hogy a területükön megtiltsák a GM-élelmiszerek, -takarmányok felhasználását.

E javaslatot 2015. július 13-án mutatták be a Mezőgazdasági és Halászati Tanács ülésén. Ezt követően az Európai Parlament is tárgyalta, és a plenáris ülése 2015. október 28-án elutasította a javaslatot, arra való hivatkozással, hogy komoly aggályokat vet fel a belső piac, illetve a WTO-szabályokkal való összhang tekintetében. 2015 decemberében az Európai Tanács jogi szolgálata is elemzést tett közzé, amely szintén arra mutatott rá, hogy nem biztos, hogy a Bizottság jelenlegi javaslata a WTO-, illetve a belső piaci szabályokkal összeegyeztethető.

A magyar kormány általánosságban üdvözli ezt a javaslatot, tekintettel arra, hogy minden olyan javaslatot támogat, amely a tagállami önrendelkezést hivatott biztosítani a GMO kérdésében. Ugyanakkor azt gondoljuk, hogy ez a javaslat jelenlegi formájában nem kellően kidolgozott, és számos kérdést vet fel. Egyrészt nem definiálja, mit ért felhasználás alatt, tehát nem tudjuk, hogy ez a behozatalt, a raktározást, a feldolgozást vagy a forgalmazást jelenti, ezt mindenképpen tisztázni kell, ez jogbiztonsági szempontból kockázatos. Illetve számunkra sem egyértelmű, hogy az élelmiszerek, takarmányok forgalmazása kapcsán egy ilyen javaslat hogy lehet összeegyeztethető a belső piac, illetve a WTO szabályaival. Tekintettel arra, hogy Magyarország hosszú távú célkitűzése az, hogy az élelmiszerek és takarmányok területén is GMO-mentessé tudjuk tenni az országot, ezért alapvetően támogatjuk, és a Bizottságot és az elnökséget is biztosítottuk arról, hogy Magyarország konstruktívan kíván részt venni ebben a vitában, és segíteni kívánja az elnökség és a Bizottság munkáját.

Jelenleg ez a javaslat nincs tárgyalás alatt. A jelenlegi holland elnökség nem vette fel a munkaprogramjába. Nincs információnk arról, hogy ennek hogy fog folytatódni a tárgyalása az Európai Unióban. A Bizottság nem vonta vissza ezt a javaslatot, az asztalon tartja, és a tagállamokkal keresi a megoldás lehetőségét. Nem tudjuk, ezt melyik elkövetkezendő elnökség fogja a napirendjére venni. Köszönöm szépen a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen a főosztályvezető-helyettes úrnak. Második előterjesztőként felkérem Darvas Béla professor urat, hogy a GMO-Kerekasztal álláspontját ismertesse a bizottság tagjaival.

Dr. Darvas Béla tájékoztatója

DR. DARVAS BÉLA elnök (GMO-Kerekasztal): Előre szeretném bocsátani, hogy annak leszek könnyen követhető, aki ismeri az egész ügyet, mert ebben a rendelkezésemre álló rövid időben csak néhány dolgot tudok kiragadni, amiről úgy gondolom, hogy súlypontos.

Az egyik dolog az összehangolás szükségesség, úgy gondoljuk, erre sor kellett hogy kerüljön. Az Unióban két nagy dokumentáció van, ami alapján bírálnak. Az első dokumentációból két engedély születhet, az egyik az import és feldolgozás, a másik a táplálékokba és takarmányokba keverhetőség, és csak a harmadik a környezettudományi dokumentációból származó vetési engedély. Ez azt jelenti, hogy ezeken a területeken eltérő tudományterületek mondanak véleményt. Míg a vetési dolgokat tekintve az agrártudományok és a környezetvédelmi tudományok, ezek elég korán hoztak fel olyan indokokat, amelyek alapján Európa több országa úgy gondolta, hogy elővigyázatossági okok miatt a területén a vetést nem engedélyezi, tehát moratóriumokat hirdet meg, addig az első két engedélyezési területen nagyon sok engedély született és kerülhetett be a tagországokba. Ennek az az oka, hogy a táplálkozás- és takarmányozástudományok nem tudtak felmutatni olyan eredményeket, amelyek kiállták volna a széles körű kritikát és ebből a szempontból az EFSA GMO panelje azokat a kritikus véleményeket, amelyek mellékhatásokat mutattak ki, elvetette.

Ehhez képest még egy dolgot szeretnék a bizottság figyelmébe ajánlani. Amikor egészségügyi mellékhatásokról beszélünk, akkor a közvetlen hatásról beszélünk, tehát arról, amikor egy módosított növényt megeszik egy növényevő állat. Amikor viszont a jelenlegi kormányhatározatot tekintjük, amely azt mondja, hogy GMO-mentes terméket, például húst, tojást, tejet kíván forgalomba hozni, akkor már közvetett hatásról beszélünk. Tehát ha egy növényevő állat megevett egy módosított növényt, annak a húsában nyomokban halmozódhat fel ilyen anyag, tejében és tojásában

kimutathatatlan. Ilyen típusú vizsgálatok egyébként nincsenek, tehát ezért meglehetősen összetett ez a dolog.

Ebben az iratban nem lehet tetten érni, hogy mit ért alatta, hogy „tudományos alapokon nyugvó”. Ugyanis az eddigi történetet, az EFSA GMO panelja ténykedését tekintve úgy látszik, az a tudományos alapokon nyugvó, amit az EFSA GMO panelja annak minősít. Lényegtelen, hogy ezek referált folyóiratban jelentek meg, az EFSA úgy működik, mint egy olyan jellegű tudományos grémium, amely felülbírálja ezeket a hatásokat. Az ezzel kapcsolatos javaslatunk például az lehetne, hogy az EFSA GMO panelja eddig úgy választotta meg a tagjait, hogy meghirdetett egy pályázatot, arra lehetett jelentkezni önként, majd ezek közül kiválasztotta azt, aki a szempontjainak megfelelt. Úgy gondoljuk, hogy sokkal célszerűbb lenne, ha a tagállamok delegálnának nemzeti szakértőket, amihez az EFSA a követelményrendszert határozza meg, amit teljesíteni kell egy nemzeti szakértőnek.

Azt is ellentmondásosnak tartjuk, hogy jelen pillanatban a fajtatulajdonos választja meg az úgynevezett dokumentációellenőrt, tehát ahol benyújtják ezt a két nagy dokumentációt. Ugyanis az eddigi statisztikák szerint a fajtatulajdonosok Hollandiát és az Egyesült Királyságot választják erre a célra. Tessék elképzelni, hogy e dokumentációk fele kukoricával foglalkozik, ami Magyarország számára rendkívül fontos, de olyan országok ellenőrzik ezeket a dokumentációkat, ahol legfeljebb a botanikus kertben fordul elő kukorica. Úgy gondoljuk, hogy célszerű lenne növényenként meghatározni a gazdaságilag három legérdekeltebb országot, és azok közül kellene választani dokumentációellenőrt a fajtatulajdonosnak. Ha a kukoricát nézem, akkor ez Franciaország, Magyarország és Olaszország.

Nagyon fontosnak gondoljuk, hogy indokolni kell, hogy, mondjuk, Magyarország miért nem akar bizonyos genetikai eseményeket beengedni az országba. Ehhez vizsgálatokat kellene végezni. Eddig Magyarország esetében a fajtatulajdonosok megakadályozták ezeket a vizsgálatokat. Nemcsak Magyarországon egyébként, Európaszerte a független laboratóriumok nem kapnak vetőmagot ezekhez a vizsgálatokhoz, tehát el sem végezhetik az ellenőrzési vizsgálatokat. Nem erre az ügyre tartozik, de szeretném hozzátenni, hogy a 2013. VI. hó 17-ei VM rendelet megtiltja a MON 810-es vetőmag behozatalát úgy, hogy elfelejtette belőle a „kísérleti célra” kitételt megemlíteni. Ez azt jelenti, hogy ma már nemcsak a fajtatulajdonosok akadályozzák például ez esetben a hazai vizsgálatokat, hanem egy VM rendelet is. Hiszen ha mégis kísérleti célra behoznak, akkor az a büntető törvénykönyv hatálya alá esik.

Hozzátehetem azt is, hogy ez a jog állandó problémája, hogy egységesen kíván kezelni dolgokat, amelyek nem egységesek. Könnyen belátható önknek, hogy Magyarország a pannon régiót tekintve speciális élőközösséget képvisel. Tehát nem homogén az európai biográfiai térkép, ha úgy tetszik. De ugyanez vonatkozik az egészségügyi területre is. Tehát ha a magyar népeiséget tetszenek tekinteni, és az úgynevezett fogyasztói kosarat, tehát hogy mi mit eszünk általában, az roppant módon eltér más nemzetek fogyasztási struktúrájától. Ennek nagyon fontos következményei vannak akkor, ha például valamilyen olyan kockázati tényezővel járó dolgot fogyasztunk, ami ezekben a termékekben érkezhetsz. Például Magyarország lényegesen több fűszerpaprikát fogyaszt, mint Európa többi országa, de például lényegesen kevesebb avokádót, mint az ausztrál állampolgárok. Tehát a fogyasztói kosárnak van egy nagyon fontos, nemzetekre jellemző sajátossága. A másik pedig az a genetikai háttér, amit hordozunk. A magyar lakosság évtizedek óta vezet a rákos elhalálozások különböző listáit. Magyarul: azt lehet mondani, hogy Magyarország ebből a szempontból az úgynevezett érzékeny közösségekhez tartozik. Éppen ezért nagyon kritikusnak gondoljuk a glifozát esetét, hogy ha gyanúsítanak egy hatóanyagot ilyen hatással, akkor Magyarországnak kifejezett érdeklődéssel kell fordulnia az ilyen dolgok

felé. Tehát általánosságban azt szeretném mondani, hogy nincs homogenitás, nagyon is indokolt, hogy a nemzetek a saját lakosságuk és környezetük szempontjából nemzeti döntéseket hozzanak.

Nem tartjuk szerencsésnek a védzáradéki lehetőség törlését sem. Ugyanis, ha ezekben az ügyekben az Európai Unió úgy dönt, hogy számára meggyőzőbb a saját rizikóellenőrző német intézet, mint ahogy az glifozát esetében történt, amikor véleménye szemben állt az egészségügyi világszervezet rákkutatási ügynökségének véleményével, akkor nem könnyű például számomra belátni azt, hogy Magyarország elővigyázatossági okokból miért ne dönthetne másképpen, pontosan a magyarországi daganatos statisztikákra való hivatkozással.

Végezetül: azt hiszem, kiderült az érveléséből, hogy a nemzeti döntést rendkívül fontosnak gondolom ezen a területen. Azt is hozzátehetem, hogy azt sem tartanánk helyesnek, ha ezeket más tagországok szavazással felülvizsgálnák. Tehát nagyon furcsának gondoltam például annak idején, amikor Magyarország a 810-es vetési moratóriumot meghirdette, hogy például olyan ország, mint Svédország és az Egyesült Királyság, ez ellen foglalt állást. Magyarul: azt javasolták Magyarországnak, hogy vessen ilyen kukoricát, amikor ő az életben nem fog vetni, hiszen az időjárási adottságai erre nem megfelelők. Ennyit szerettem volna elmondani. Köszönöm szépen.

Hozzászólások

ELNÖK: Köszönjük szépen, professzor úr. Megnyitom a kérdés vitáját bizottsági szinten. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy a korábban megküldött határozati javaslattal vagy magával az előterjesztéssel kapcsolatban milyen gondolatok, kérdések merülnek fel. *(Senki sem jelentkezik.)*

El szeretném mondani, hogy a határozati javaslat legfontosabb mondata az, hogy támogatjuk a rendelet azon fő célkitűzéseit, hogy tagállami szinten lehessen tiltani a géntechnológiával módosított élelmiszerek és takarmányok behozatalát és felhasználását. Ez egy kiemelten fontos álláspont lenne a bizottság részéről. Illetve tájékoztatni szeretném professzor urat, hogy külön a határozati javaslatban megfogalmaztuk, hogy javasoljuk továbbá, hogy a kormány tárgyalási álláspontjának alakításakor vegye figyelembe az Országgyűlés Fenntartható fejlődés bizottsága mellett működő GMO-Kerekasztal e tárgyban készített állásfoglalását is. Ez azt jelenti, hogy a teljes állásfoglalást csatolni szeretnénk a jegyzőkönyvhöz, és Hörsik elnök úrnak megküldjük. Ez az álláspontunk a többségi, kormánypárti frakcióval egyeztetett, tehát élvezzük ez ügyben a konszenzust, ellenzéki képviselőként egyetérték a kormányzati állásponttal és a határozati javaslattal. Tehát mindkét fő elem, vagyis hogy a kerekasztal teljes anyaga kerüljön megküldésre, és kérjük, hogy vegyék figyelembe, illetve hogy megtartjuk a korábbi álláspontunkat, és a bizottsággal szemben a parlament, illetve a magyar kormány álláspontját erősítjük, ez benne van az előterjesztésben.

Kérdezem, hogy van-e bármi kérdés. *(Senki sem jelentkezik.)* Akkor egy nagyon rövid hozzászólás miatt átadom az elnöklést Bencsik János alelnök úrnak.

(Az ülés vezetését Bencsik János, a bizottság alelnöke veszi át.)

ELNÖK: Sallai úré a szó!

SALLAI R. BENEDEK (LMP): Köszönöm szépen. A magam részéről szeretném megköszönni, hogy rendelkezésünkre állnak. Köszönöm a GMO-Kerekasztal munkáját is. Túl sokszor nincs lehetőségünk arra, hogy konkrétan a bizottság fő ülésén fogadjuk a kerekasztalt, ugyanakkor az elmúlt két évben is nagyon lelkiismeretes és színvonalas munkát végzett, erről az anyagokat folyamatosan megkapjuk. Ezt ez úton is szeretném

megköszönni a frakción nevében, illetve ha megengedik a többiek, a bizottság nevében is.

Egyetlen egy dologban szeretném kérdezni akár mindkettőjük álláspontját. Folyamatosan felmerül az, hogy az eljárás keretében a korlátozások között a GMO-s takarmányok kérdése is ott legyen. Ha nem tévedek, és a mai nap folyamán a parlamentben az FM-et fogom erről kérdezni, megközelítőleg 140-150 ezer tonna szóját állítunk elő Magyarországon. Ugyanakkor 500 ezer fölött van az, amit be kell hozni a magyarországi takarmányozáshoz. A behozott szója túlnyomó többsége, vagy szinte mind kizárólag GMO-s. Látja bármelyikük a lehetőségét, hogy Magyarország GMO-mentes legyen valaha? Látja annak a lehetőségét bármelyikőjük, hogy ezek a megfogalmazott célkitűzések, amelyeket a kormányzat rendszeresen hangoztat Magyarország GMO-mentességéről, biztosított legyen? Kérdezem ezt egy olyan statisztika tükrében, amelyből egyértelműen látszódik, hogy az állattartásunkban az intenzív állattartási technológia felé való eltolódása miatt a GMO-alapú takarmányok igénye folyamatosan nő, folyamatosan szükség van erre. Ugyanakkor Magyarországon az a néhány gazdaság, amely GMO-mentesen szóját tud termelni, túlnyomó többségükben exportcélokra teszik ezt, ebből adódóan a magyarországi állattartásba ebből nem jut.

Látják a lehetőségét, hogy ezen irányelvek alapján, amennyiben sikerül is ebben a formában elfogadni, és sikerül átverni azt, amiben a kormányzat és az ellenzék, ha úgy tetszik, közösen küzd a GMO-Kerekasztal véleményével megegyezően, érdemi lépések legyenek? Mert mindaddig, amíg ebben nem történik lépés, ha jól értelmezem, addig Magyarország polcain a magyar étkeztetésben, az élelmiszerellátásban a magyarországi hústermékek túlnyomó többsége korábban GMO-val takarmányozott jószágból kerül ki. Megvan az ütemterve a kormánynak, hogy ezzel mit fog kezdeni és hogyan? Ez ügyben várok egy nagyon rövid reakciót a zárszóban. Köszönöm szépen, alelnök úr.

ELNÖK: Elnök úrnak adom vissza a szót.

(Az ülés vezetését Sallai R. Benedek, a bizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy a vita ezen részén van-e még bárkinek véleménye, javaslata. *(Senki sem jelentkezik.)* Megállapítom, hogy nincs ilyen.

Zárszókra adom meg a szót. Főosztályvezető-helyettes úrnak elsőként.

Kőrösi Levente válasza

KŐRÖSI LEVENTE főosztályvezető-helyettes (Földművelésügyi Minisztérium): Köszönöm szépen. Valóban a takarmány kérdése elég kritikus, és az európai állattartás, ezen belül a magyar is jelentős mértékben kiszolgáltató a főleg Dél-Amerikából importált GM-szójának. Hallottam előadásokban már olyan felvetéseket is, hogy mi van akkor, ha egyszer a brazilok azt mondják, hogy mostantól nem a szóját küldöm, hanem a csirkét vagy a húst, akkor az európai állattartás mit fog erre lépni. Tehát tényleg ez egy súlyos helyzet.

A kormányzat számos intézkedést tesz annak érdekében, hogy ezt a függőséget csökkentse, és hosszabb távon ne függjünk a GM-szója behozatalától. A termeléshez kötött támogatásokkal segíti a szójatermesztést, aminek egy év alatt az lett az eredménye, hogy közel megduplázódott a szójatermő terület Magyarországon, 41-42 ezer hektárról 77 ezerre ment fel 2015 végére. Ezt tervezzük a jövőben is fokozni. Nemcsak a szója, hanem egyéb fehérjetartalmú szálás takarmányok, illetve egyéb fehérjetakarmányok támogatását is végzi a kormány, jelentős támogatást ad ezekre a

növényekre. De nemcsak szójában gondolkodunk, hanem olyan alternatív takarmányokat is vizsgálunk kutatóintézetekben, amelyek a szóját kiválthatják. Tehát például a bioetanol-gyártás mellékterméke a DDGS, aminek a felhasználását vizsgálják takarmányozásban, illetve a rozsszenázst és egyéb olyan ipari melléktermékeket, amelyek a fehérjeigényt biztosítani tudják, de a szóját kiváltanák. Illetve Magyarország jelentős genetikai értékekkel, genetikai tartalékokkal rendelkezik fehérjetartalmú növényekből. Tápiószelén van egy génbank, a Növényi Diverzitás Központ, ahol nagyon sok olyan növény van, amely a természetből kiszorult, de az állatok takarmányozásában korábban jelentős volt, és ezeknek a visszahozatalát a termelésbe vizsgálják. Tehát számos intézkedés van.

Emellett szeretném megemlíteni, hogy a kormány kidolgozta a GMO-mentes jelölés jogszabályi kereteit. Jelenleg ez a jogszabálytervezet egy rendelet lesz, ha az Európai Bizottság is elfogadja, jelenleg az Európai Bizottság előtt van notifikáción. Ez lehetővé tette, ahogy a professzor úr is említette, a GMO-mentes termelésből származó tej, hús, tojás, hal, méz és növényi eredetű élelmiszeripari termékek GMO-mentes jelölését. Bízunk abban, hogy ez a jelölés, ha a termelők ezt használhatják, további ösztönző lesz arra nézve, hogy GMO-mentes takarmányt etessenek az állataikkal, és azt a mennyiségű szóját, amit Magyarországon termelünk meg, minél nagyobb arányban Magyarországon is használják fel. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen, főosztályvezető-helyettes úr. Professzor úr, elnézést kérek, nem reagáltam korábban arra, hogy professzor úr a felvezetőjében konkrétan kitért a glifozát kérdésre. A bizottság tagjait egyebek között fogom tájékoztatni arról, hogy április 11-ei ülésen ez önálló napirendi pontként fog előreláthatólag szerepelni. Tehát ez ügyben külön állásfoglalás vagy határozati javaslat talán lesz. Abban bízunk, hogy ott majd ezt részletesebben kifejtethetjük. Professzor úr!

Dr. Darvas Béla válasza

DR. DARVAS BÉLA elnök (GMO-Kerekasztal): A kérdésre válaszolva: rövid távon nem tudom elképzelni. Úgy tudom, hogy a Magyarországon felhasználható szójának talán 14 százaléka az, ami nem módosított. Tehát ez csak egy növényi fehérjével kapcsolatos fehérjeprogrammal és hosszú távon képzelhető el. Nagyon sok mellékága van egyébként ennek a dolognak.

Az élelmiszerekre vonatkozóan a GMO-Kerekasztalon elhangzott az utolsó tíz évben mért, az élelmiszereinkben megjelenő GMO-s szennyezettség adata. Az utolsó két évet, ha nézem, a kukoricatartalmú élelmiszerek 4 és fél százalékaiban találtak 0,1 százalékos, tehát messze a jelölési határérték alatti szennyezettséget - 0,9 százalékos a jelölési határ -, míg a szójatartalmú élelmiszerekben 26-30 százalékosban találtak 0,1 és 0,3 százalékos körüli, szintén a jelölési küszöbérték alatti szennyezettséget. Ez azt jelenti, hogy úgynevezett keresztszennyezettség formájában az élelmiszereinkben megjelennek ezek a módosított termékek. De nem jellemző, hogy ilyen módosított termékeket fogyasztunk.

Nem vonatkozik ez a takarmányokra, hiszen ott szinte száz százalékos, a takarmánygyártók igazából kötelezve is vannak arra, hogy feltüntessék a takarmányokon ezeket a dolgokat. De szeretném hozzátenni azt a fiziológiai szempontból nagyon fontos dolgot, hogy szinte valamennyi vizsgálat mit igazolt ezen a területen. Hozzátehet a saját vizsgálatainkat is. Az első ilyen magyar vizsgálatot éppen a mi intézetünkben a NAIK-nak az Agrár-környezettudományi Kutatóintézete végezte egy növényevő halfajon, az amuron. Azt állapítottuk meg, hogy míg a bélbaktériumban kimutatható, a bélbaktériumban bizonyos szennyezettségi értékek mérhetők, a további szövetekben legfeljebb nyomokban fordul elő a módosított gén részlete vagy az a fehérje, amit termelni képes. Tehát valóban ezek az állatok fogyasztanak ilyen nagy

mennyiségű tápot, viszont a szöveteikben való kimutathatóság a meghatározási pontosság határán egyensúlyoz. Húsban esetleg kimutatható, tejben nincs, a legmodernebb mai eszközökkel sem biztos, hogy kimutatható, tojásban úgyszintén. Tehát éppen ezért gondoljuk azt, hogy az a fajta törekvés üdvözlendő lenne, hogy címkézzük a termékeket, hogy GMO-mentes, ugyanakkor ez ellenőrizhetetlen. Tehát ha egy ilyen tejről a termelő azt állítja, hogy a szarvasmarha nem fogyasztott ilyen takarmányt, és azt megvizsgálják, amilyen PCR-ekkel a mai Magyarország fel van szerelve, a vizsgáló kémikus nem fogja tudni megmondani, hogy evett vagy nem evett ilyen takarmányt, tehát így nem ellenőrizhető.

Egyetlen módon ellenőrizhető az ilyen termék: ha tanúsító rendszer épül ki hozzá, ugyanolyan, mint amelyet, mondjuk, a Biokontroll Hungária épített ki. Csakhogy hozzátehetem, hogy GMO-mentes terméket ők jelen pillanatban is forgalmazznak, amit úgy hívnak, hogy biotermék. Azon túlmenően, hogy nem tartalmaz módosított összetevőt, azok mellett nem tartalmaz szermaradékokat sem.

Ha már itt tartok, azt is elmondom, hogy mennyire bonyolult ez a helyzet, amióta a világon úgynevezett állományszárítási vagy deszikkálási technológiát használnak. Például a glifozátot használják arra, hogy az érést gyorsítsák, szójánál például igen, de a glifozáttűrő szójánál nem lehet állományszárításra glifozátot használni, mert arra tűróképes. Viszont a nem glifozáttűrő szójáknál használják. Éppen ezért az ilyen szójáknál a glifozát szermaradék előfordulásának esélye sokkal magasabb. Ezek igazán azok a nagyon kellemetlen toxikológiai kérdések, amikor az ember az egyik oldalon az egyik zúrt látja, a másik oldalon a másik problémát. Köszönöm.

ELNÖK: Én is köszönöm szépen. Megkérdezem, hogy a napirenddel kapcsolatban van-e bármi más kérdés. *(Senki sem jelentkezik.)* Amennyiben nincs ilyen, úgy még egyszer felhívom a figyelmet arra, hogy a határozati javaslat bekerült a bizottság informatikai hálózatába. Miután ez elég későn történt, most a főosztályvezető-helyettes úrnak átadtuk. Erről fogunk szavazni.

Határozathozatal

Kérem, hogy aki támogatja a határozati javaslat elfogadását, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy egyhangúlag elfogadta a bizottság.

Ezúton tisztelettel köszönöm előadóinknak, hogy megtisztelték a bizottság munkáját a segítségükkel.

Egyebek

Ezzel áttérünk az utolsó napirendi pontra, az egyebekre. Az egyebek kapcsán tájékoztatni szeretném a bizottság tagjait, hogy a következő ülésünk várható időpontja 2016. április 11-én, hétfőn délelőtt várható. Zajlik az egyeztetés a kormánypárti szakmai kabinettel, hogy a glifozáttal kapcsolatos tájékozódásra hogyan lesz lehetőség.

A vízgazdálkodási törvény módosítása T/9802. számon már elérhető a parlament informatikai hálózatán. Ott kijelölt bizottságként a Mezőgazdasági bizottság van megjelölve, de a vízgazdálkodási kérdéseket áttekinthetjük, és csatlakozást tehetünk meg, ezzel kapcsolatban valósulhat meg napirend.

Nagyon szeretnénk, hogy az állatvédelmi ügyekben tájékoztatást adjon nekünk az Igazságügyi Minisztérium, illetve az FM, ha erre mód lehet. Ez ügyben zajlik a kormánypártokkal az egyeztetés, hogy a meghívásainknak eleget tegyenek.

Tájékoztatni szeretném továbbá a bizottság tagjait, hogy ugyanezen a napon a hivatalos bizottsági ülés előtt megközelítőleg egy órával a természeti erőforrások fenntartható használatával foglalkozó albizottságunk tervez ülést és ott konkrétan napirendre kerül az erdőtörvény koncepciója, ahova Bitay Márton Örs államtitkár úr

jelezte részvételét, illetve konkrétan az ő kérésére halasztottuk korábban ezt a témát. Az albizottság fogja tárgyalni a jelenlegi erdőtörvény-koncepciót, amely hamarosan normaszöveges változatként fog elélni kerülni.

Ezúton szeretném tisztelettel megköszönni a kormánypártoknak, illetve a kormánypárt szakmai kabinetjének, Bencsik János alelnök úrnak, hogy segítettek abban, hogy közösen tudjuk kezdeményezni az Országház vezetésénél, hogy a csernobili katasztrófa 30. évfordulójára a Magyar Természetvédők Szövetségének vándorkiállítását fogadja a Ház. Ezt tisztelettel megköszönöm. Bízunk benne, hogy a Ház vezetése ezt fogja támogatni.

Tájékoztatni szeretném önöket, hogy az alapvető jogok biztosa benyújtotta a 2015. évi jelentését kellő időben. Ezt a korábban megszokott módon fogja tárgyalni a bizottságunk.

Ezen kívül utolsó témaként szeretném tájékoztatni a bizottságot, hogy sajtóértesülések szerint egyre több hírt adnak arról, hogy Horvátország újra előszedte, hogy a Dráva horvátországi szakaszán vízlépcső kiépítését fontolja. A '90-es évek közepén Novo Virjénél már volt erre próbálkozás. Akkor a Fidesz álláspontja elutasító volt szerencsére, és nem is épült meg Novo Virjénél az erómű. Nagyon-nagyon szeretném, hogy mielőbb megismerjük a kormányzat ezzel kapcsolatos álláspontját. Ez ügyben a Fidesz szakmai kabinetjével folytatunk egyeztetést, hogy az ezzel kapcsolatos tájékoztatást mielőbb megkérhessük, és hogy megtudjuk, ennek miként lesz módja. Egyáltalán nem biztos, hogy április 11-én ez sorra kerül, de fontos, hogy tudjanak róla, hogy ezzel is foglalkoznunk kell előbb-utóbb.

Kérdezem, hogy az egyebek kapcsán bizottsági tagtársaimnak bármi további gondolata, javaslata, hozzászólása van-e. *(Senki sem jelentkezik.)* Megállapítom, hogy nincs ilyen.

Az ülés berekesztése

Így nagy tisztelettel megköszönöm a bizottság tagjainak a részvételt. Köszönöm a munkájukat, vendégeinknek a türelmet, és mindannyiunknak szép napot kívánok!

(Az ülés befejezésének időpontja: 10 óra 37 perc)

Bencsik János
a bizottság alelnöke

Sallai R. Benedek
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: dr. Lestár Éva